

Regioplan

VERBETEREN

BASISVAARDIGHEDEN

2026-2028

ARBEIDSMARKTREGIO MIDDEN-BRABANT

‘Samen begrijpen we elkaar steeds beter’

INHOUD

1. VOORAF	3
2. WAAR STAAN WE NU?	7
3. AANPAK 2026 – 2028: WAAR GAAN WE VOOR?	8
4. AANBOD	10
5. LOKALE AANPAK	12
6. IMPACT: WANNEER ZIJN WE TEVREDEN?	13
7. ROLLEN & TAKEN	15
8. JAARKALENDER	16
9. FINANCIËN	17
BIJLAGEN	18

OVER TAAL

Dit regioplan is zoveel mogelijk in begrijpelijke taal geschreven met behulp van Klinkende Taal software en de website www.ishetb1.nl. Het gaat niet alleen om het verbeteren van de basisvaardigheden van inwoners, maar ook om hoe wij zelf duidelijker communiceren en toegankelijker zijn. Omdat het eenvoudiger opschrijven van sommige woorden voor meer tekst en uitleg zorgt, werken we met een begrippenlijst.

BEGRIPPENLIJST

Basisvaardigheden Kennis die mensen nodig hebben om mee te kunnen doen in het dagelijks leven.

Lezen, schrijven, rekenen, digitale vaardigheden

Ambities Plannen/verwachtingen

Lokale Plaatselijk

Focusdoelgroep De mensen die we willen bereiken

Focusthema's Waar we ons op richten, belangrijkste onderwerpen

Zelfredzaam Zelfstandig zijn / voor jezelf kunnen zorgen

Subdoelen Kleine doelen / deelstappen

Doorverwijzen Doorsturen

Opvolgen Er mee aan de slag gaan

Professional Expert / deskundige, iemand die ergens goed in is, bijvoorbeeld een docent

Richtlijnen Advies over wat je moet doen / instructies

Budget Geld / hoeveel je uit kan geven

Toegankelijk Makkelijk bereikbaar / goed te gebruiken

Monitoring Volgen / controleren hoe het gaat

Hoofdverantwoordelijk Leider, verantwoordelijk voor het plan of project

Registratie – en monitoringssysteem Inschrijf- en volgsysteem

Samenredzaam Elkaar helpen, samen problemen oplossen

Cluster Groep

Focus Aandacht op één punt

Impact Gevolg/ effect

Bewustwording Mensen laten beseffen, inzien dat iets belangrijk is

Indicatoren Wat laat zien hoe iets gaat / hulpmiddelen om iets te meten

Kwartaal Periode van drie maanden / Eén vierde deel van een jaar

Generationele overdracht Van ouder op kind doorgeven

Draagvlak Instemming/ mensen die achter het plan staan

Middelen Geld

(Impact) benchmark Een richtlijn (afpraak/regel) waarmee we zaken kunnen beoordelen/vergelijken

1. VOORAF

WAAROM DIT PLAN?

In de arbeidsmarktregio Midden-Brabant willen we dat iedereen kan meedoen:

- Op je werk
- In je buurt
- Op school

Daarvoor heb je voldoende basisvaardigheden nodig: **lezen, schrijven, rekenen** en **digitale vaardigheden**. Voor veel mensen is dit vanzelfsprekend. Maar dat geldt niet voor iedereen. In Nederland hebben **1 op de 5¹** mensen hier moeite mee. Dat zijn meer dan 3 miljoen mensen.

Stel je voor dat je elke dag iets moet doen wat lastig voor jou is:

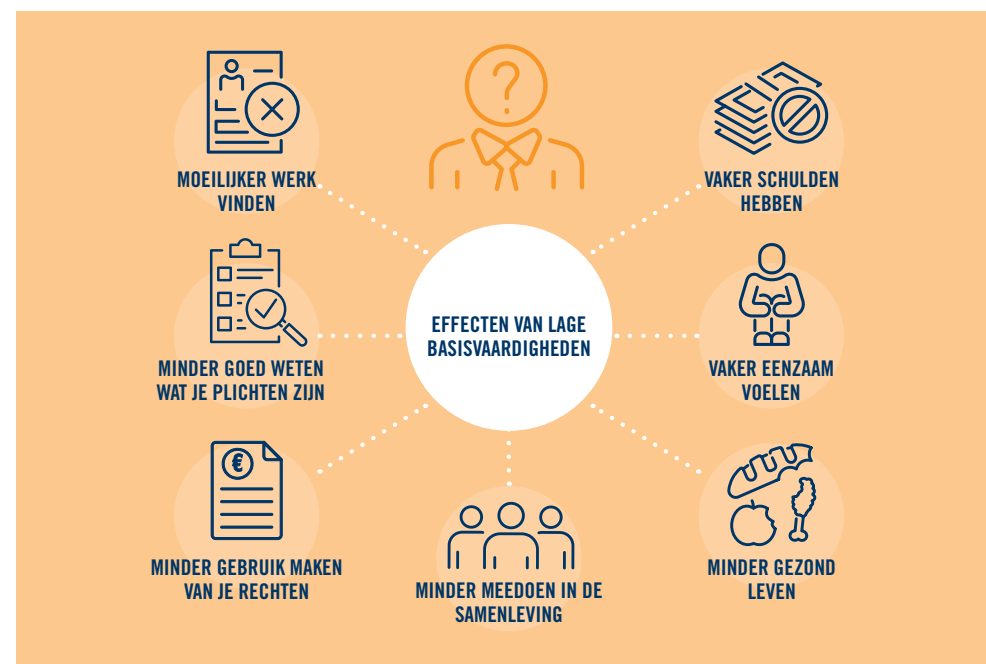
- Een formulier invullen
- Een recept lezen
- Een app gebruiken
- De belastingaangifte doen
- Je wekker zetten

Dit maakt je leven moeilijker. Je hebt vaak hulp nodig van anderen: thuis, op je werk, op school en in de buurt. Zowel offline als online. Om minder zorgen te hebben over je bestaanszekerheid heb je basisvaardigheden nodig. In dit plan leggen we uit wat we daaraan willen doen in onze regio. Samen zorgen we ervoor dat iedereen mee kan doen.

¹ PIAAC-II. (2024). Kernvaardigheden van volwassenen. Resultaten van de Nederlandse Survey 2023. Amsterdam: Kohnstamm Instituut UvA BV.

WAT IS HET PROBLEEM?

Als je moeite hebt met basisvaardigheden is het moeilijker om goed voor jezelf te zorgen. Mensen schamen zich hiervoor en je kunt eerder in de problemen komen. Dit zorgt voor hogere kosten in onze samenleving. Denk aan kosten voor zorg, hulp bij schulden, armoedebestrijding en veiligheid. Voldoende basisvaardigheden zijn dus een voorwaarde voor bestaanszekerheid en gelijke kansen. De kans is groot dat inwoners dan sneller een baan vinden of behouden, toeslagen aanvragen en brieven van de overheid beter begrijpen.

20%

van de volwassenen heeft moeite met basisvaardigheden

17%

tussen de 16 en 75 jaar heeft te weinig digitale vaardigheden

Mensen met lage basisvaardigheden hebben

3X

zoveel kans op een uitkering

24%

van de 15-jarigen zit onder het leesniveau

16%

zit onder het wiskundeniveau

KOSTEN LAGE BASISVAARDIGHEDEN*

Mensen met lage basisvaardigheden lopen door lage taal- en rekenvaardigheden jaarlijks inkomen mis.

€572 MILJOEN

Bijna 100.000 mensen leven in armoede door lage basisvaardigheden.

€95 MILJOEN

Omdat mensen met lage basisvaardigheden moeilijk een baan kunnen vinden, komen ze vaker in de bijstand.

€117 MILJOEN

De overheid ontvangt minder aan belastingen door de lage inkomsten van mensen met lage basisvaardigheden.

€80 MILJOEN

Mensen met lage basisvaardigheden hebben vaker een ongezonde levensstijl en gaan daardoor vaker naar de huisarts of naar het ziekenhuis.

€257 MILJOEN

*(PwC. 2018)

AMBITIES EN DOELEN

WAAR STAAN WE VOOR?

In onze samenleving kan iedereen meedoen. Ook als je onvoldoende basisvaardigheden hebt.

WAAR GAAN WE VOOR?

Wij helpen inwoners om hun basisvaardigheden te verbeteren. Als dit lukt, kunnen ze meer zelf doen. Of met een beetje hulp van een ander. Dat noemen we zelf- of samenredzaam. Hierdoor kunnen ze beter meedoen in onze samenleving. Op hun eigen manier en naar wat mogelijk is.

We kijken ook naar onszelf en andere organisaties. We willen duidelijk en eenvoudig communiceren. Daarom gebruiken we waar mogelijk duidelijke taal. Ook proberen we regels en systemen makkelijker te maken.

ONZE SUBDOELEN

1. Eén sterk Taalnetwerk in de regio, waarin organisaties samenwerken en kennis delen.
2. Hulp en aanbod dichtbij inwoners, gericht op wat zij nodig hebben.
3. Betere herkenning en doorverwijzing van inwoners met onvoldoende basisvaardigheden, zoveel mogelijk in de eigen wijk of dorp.
4. Basisvaardigheden worden een vast onderdeel van het sociaal beleid.
5. De adviesgroep Duidelijke Taal² blijft meedenken en adviseren.
6. De aanpak 'Midden-Brabant maakt het duidelijk' is de basis van een werkgeversaanpak (bijlage 2).

² De Adviesgroep Duidelijke Taal bestaat uit inwoners die moeite hebben/hadden met basisvaardigheden en die gevraagd en ongevraagd advies geven aan organisaties over duidelijke communicatie.

VAN LANDELIJK AFSPRAKEN NAAR REGIONAAL PLAN

Sinds 2020 zijn gemeenten verantwoordelijk voor het verbeteren van basisvaardigheden. Dat staat in de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB). Het landelijke programma 'Tel mee met Taal 2020–2024' gaf richtlijnen voor een regionale aanpak. Dit programma zou eind 2024 worden vernieuwd. Maar dat is nog niet gebeurd. In onze regio werkten we met het plan 'Samen begrijpen we elkaar' (2020-2024). Dit plan is met een jaar verlengd.

WAAROM WACHTEN WE NIET?

Er zijn nieuwe uitdagingen en ambities. De samenleving verandert. Daarom willen we niet langer wachten. We bouwen verder op wat we al deden. En scherpen dit aan met wat we leerden. We kiezen voor een positieve en brede aanpak. We spreken niet meer van het 'bestrijden van laaggeletterdheid'. Die term past niet meer en klinkt negatief. Als de landelijke richtlijnen bekend zijn, kijken we hoe we die een plek geven binnen dit regioplan.

VAN REGIONAAL PLAN NAAR LOKALE AANPAK

Tilburg is de centrumgemeente van de arbeidsmarktregio Midden-Brabant. Dit betekent dat Tilburg hoofdd verantwoordelijk is voor het plan en de uitvoering ervan. Het college van Tilburg stelt het plan vast als de regiogemeenten het ook goed vinden. Binnen de regio werken we met vier clusters, wat zorgt voor meer kansen op samenwerking en afstemming:

- **West:** Dongen, Alphen-Chaam, Baarle-Nassau en Gilze en Rijen (ABG organisatie)
- **GHO:** Goirle, Hilvarenbeek en Oisterwijk
- **Langstraat:** Heusden, Waalwijk en Loon op Zand
- **Tilburg**

We maken samen afspraken over het verbeteren van basisvaardigheden in de regio. Elke gemeente scherpt dit aan op wat inwoners daar nodig hebben. We werken daarbij samen met het Taalnetwerk Midden-Brabant. Het Taalnetwerk is een samenwerking van ContourdeTwern, MST “mensen in beeld houden”, Bibliotheek Midden-Brabant en Heusden, Theek5, Yonder en Koning Willem 1 College. Bij punt 7 staat een overzicht van ‘wie wat doet’.

2. WAAR STAAN WE NU

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

- Steeds meer organisaties in de regio werken samen aan het verbeteren van basisvaardigheden. Het is een breed maatschappelijk probleem waarbij iedereen een rol speelt. Het Taalnetwerk helpt, maar kan niet alles alleen oplossen.
- In de afgelopen 10 jaar hebben we samen met maatschappelijke organisaties een sterk Taalnetwerk opgebouwd.
 - Er zijn 14 makkelijk bereikbare Taalhuizen in de regio/wijken.
 - Onderzoek laat zien dat voor langere tijd samenwerken met organisaties uit de regio helpt om meer inwoners te bereiken.³
- De aanpak 'Midden-Brabant Maakt het Duidelijk' is succesvol. Door de trainingen en de Adviesgroep Duidelijke Taal doen steeds meer organisaties mee. Daardoor vinden ook meer inwoners de weg naar hulp van het Taalnetwerk.
- Sinds 2020 is het aantal inwoners dat de Taalhuizen met een hulpvraag weet te vinden met 180% gestegen. Steeds meer inwoners weten ook het verplaatsende Taalhuis 'op bezoek' (een bakfiets) en de telefonische hulplijn te vinden.

³ De Greef, M. & De Haan, M. (2024). De staat van de Nederlandse volwasseneneducatie 2024. Brussel: Vrije Universiteit Brussel.

WAT HEBBEN WE GELEERD?

- Niet iedereen haalt het basisniveau om mee te doen. Daarom moeten we ook kijken naar de oorzaak en is het belangrijk dat we hierbij ook naar onszelf kijken. Bijvoorbeeld: gebruiken we duidelijke taal of kunnen de regels en systemen eenvoudiger?
- De Adviesgroep Duidelijke Taal is heel waardevol. Zij helpen organisaties én leren er zelf ook veel van.
- Door de digitale ontwikkelingen van de afgelopen jaren is er meer aandacht voor basisvaardigheden. Het onderwerp is nu belangrijker voor veel organisaties.

WAT KAN BETER?

- Het onderwerp basisvaardigheden gaat over veel beleidsterreinen. Samenwerken blijkt lastig, ook al staan er goede afspraken op papier. Daarom kiezen we voor duidelijke thema's. En verbeteren we in elke wijk de stappen van herkennen, doorverwijzen en opvolgen. De 'Tijd voor Taal'-aanpak in Tilburg is daar een goed voorbeeld van (bijlage 1).
- Door wisseling van medewerkers is het lastig om door te werken aan de plannen. Een belangrijk aandachtspunt is het blijvend vasthouden van afspraken en taken bij de juiste partners.
- Er moet meer aanbod komen op plekken waar inwoners het écht nodig hebben. Bijvoorbeeld bij Schuldhulpverlening, nog vóórdat mensen hun schuld hebben afbetaald/terugbetaald.

3. AANPAK 2026 – 2028: WAAR GAAN WE VOOR?

DOELGROEP, BEREIK & BEWUSTWORDING

FOCUS-DOELGROEP

BEREIK EN BEWUSTWORDING

We willen zoveel mogelijk inwoners in hun eigen omgeving helpen de basisvaardigheden te verbeteren. Dat doen we door:

- **Dicht bij de inwoner te zijn:** we bieden hulp in de wijk, op handige tijden. Bijvoorbeeld overdag als kinderen op school zijn, of juist in de avond. We zijn op plekken waar inwoners veel komen (vindplaatsen): buurthuizen, bibliotheek, scholen.
- **Leren waar het kan, helpen waar het moet** – met altijd ruimte voor persoonlijk contact, een inloopuur en ondersteuning.
- Te geloven in **samenredzaamheid**: netwerken helpen problemen op te lossen. Aandacht, steun en vertrouwen zijn daarbij belangrijk.
- **Dat iedereen kan meedoen**, op eigen tempo en niveau. Meedoen begint met een hulpvraag durven stellen. Dat is de eerste stap naar zelfredzaamheid en mogelijke doorstroom naar concreet aanbod.
- Inwoners verantwoordelijkheid te geven, maar ook de organisaties. **Informatie** moet duidelijk en **begrijpelijk** zijn: 'Aanpak Midden-Brabant maakt het duidelijk'.
 - Onvoldoende basisvaardigheden te herkennen: medewerkers leren hoe ze inwoners kunnen herkennen die moeite hebben met basisvaardigheden. Ze leren ook hoe ze deze inwoners op een goede manier kunnen aanspreken en doorverwijzen naar hulp via het Taalhuis. Medewerkers krijgen hiervoor een e-learning en/of training. Deze is onderdeel van het inwerkprogramma voor nieuwe collega's. Ook hier geldt: meedoen begint met een hulpvraag durven stellen door de professional.

FOCUS-THEMA'S

INTEGRALE AANPAK		
		
WERK & GELD - LLO-trajecten (Yonder, UWV, Taalnetwerk, gemeenten, Werkcentrum MB) 'MB maakt het duidelijk' aanpak - Duidelijke communicatie - Basisvaardigheden op de werkvloer - Herkennen & doorverwijzen - Armoede & Schulden - Samenwerking Werk & Inkomen - Samenwerking Schuldhulpverlening	GEZIN - Voorkomen dat kinderen opgroeien met een taalachterstand - Doorbreken generationele overdracht - Lokale gezinsaanpak (wijkgericht), bv. onderwijs- en jeugdbeleid	GEZONDHEID - Basisvaardigheden koppelen aan gezondheidsvaardige organisaties - Samenwerking met huisartsen, GGD, ziekenhuis, apotheken, diëtisten en zorgverzekeraars

LEVEN LANG ONTWIKKELEN (LLO-ACTIVITEITEN)

LLO-collectief - We vinden het belangrijk dat mensen zich hun hele leven kunnen blijven ontwikkelen. Dat noemen we een **Leven Lang Ontwikkelen (LLO)**. Samen met Werkcentrum Midden-Brabant, UWV, Yonder, het Taalnetwerk en de gemeenten maken we een duidelijk overzicht van alle leer- en ontwikkelmogelijkheden in onze regio. Dit overzicht noemen we een **regionale routekaart** (zie bijlage 1). LLO-trajecten is een initiatief van het Nationaal Groeifonds. Het doel is leren en ontwikkelen makkelijker maken voor inwoners met minder basisvaardigheden en helpen bij het vinden van werk. We willen samen meedoen met het LLO-collectief. Dit is een landelijke regeling van de overheid. Hiermee kunnen we geld krijgen om meer leer-werkactiviteiten op maat aan te bieden. Daarnaast kijken we of we nog meer de verbinding kunnen maken met andere projecten gericht op werk en participatie. Zo helpen we nog meer inwoners in onze regio om zich te ontwikkelen.

GEZONDHEID

Er liggen kansen om meer samen te werken met huisartsen, de GGD, het ziekenhuis, apotheken, diëtisten en zorgverzekeraars. Zij komen veel in contact met inwoners die hulp kunnen gebruiken. We vinden het belangrijk dat deze organisaties makkelijk bereikbaar en begrijpelijk zijn voor iedereen (gezondheidsvaardige organisaties⁴). We willen dat:

- Zorgprofessionals zich bewust zijn van het belang van duidelijke communicatie.
- Zorgprofessionals flyers, websites en apps maken die eenvoudig en begrijpelijk zijn.
- Zorgprofessionals extra hulp bieden aan inwoners die moeite hebben met basisvaardigheden en ze op een juiste manier doorverwijzen.

⁴ <https://www.pharos.nl/nieuws/op-weg-naar-een-gezondheidsvaardige-organisatie>

4. AANBOD

DOORVERWIJZING NAAR HET TAALHUIS

Elke gemeente heeft één of meerdere inloopmomenten van het Taalhuis. Inwoners kunnen op verschillende manieren bij het Taalhuis uitkomen:

- Via communicatie over de inloopmomenten.
- Als een partner ze doorstuurt naar het Taalhuis.
- Als ze op een plek komen waar het verplaatsende Taalhuis (bakfiets) aanwezig is.

DOORVERWIJZING NAAR HET AANBOD

Het Taalhuis werkt met een registratie- en monitoringssysteem. In dit systeem staat welk aanbod er is. Dit aanbod komt van verschillende partners. Als we de gegevens van een inwoners invoeren, geeft het systeem automatisch een voorstel voor een passende activiteit. Zo krijgt iedereen een advies dat past bij de leerwens.

AANBOD

Het aanbod van cursussen, trainingen en activiteiten verschilt per gemeente. Binnen het Taalnetwerk werken alle partners samen.

Zij zorgen voor:

- Laagdrempelige activiteiten die makkelijk te volgen zijn.
- Maatwerk: activiteiten die aansluiten bij de behoefte van de inwoner.
- Gratis aanbod: de meeste activiteiten kosten niets⁵.

VINDEN – MEEDOEN EN LEREN

De partners van het Taalnetwerk bieden activiteiten aan op drie niveaus. Zo zorgen we ervoor dat we inwoners op verschillende manieren kunnen helpen:

1. VINDEN:

We organiseren activiteiten om inwoners te vinden die moeite hebben met bijvoorbeeld lezen en schrijven. We willen het onderwerp bespreekbaar maken zodat inwoners elkaar kunnen helpen en samen sterker staan: samenredzaam.

2. MEEDOEN:

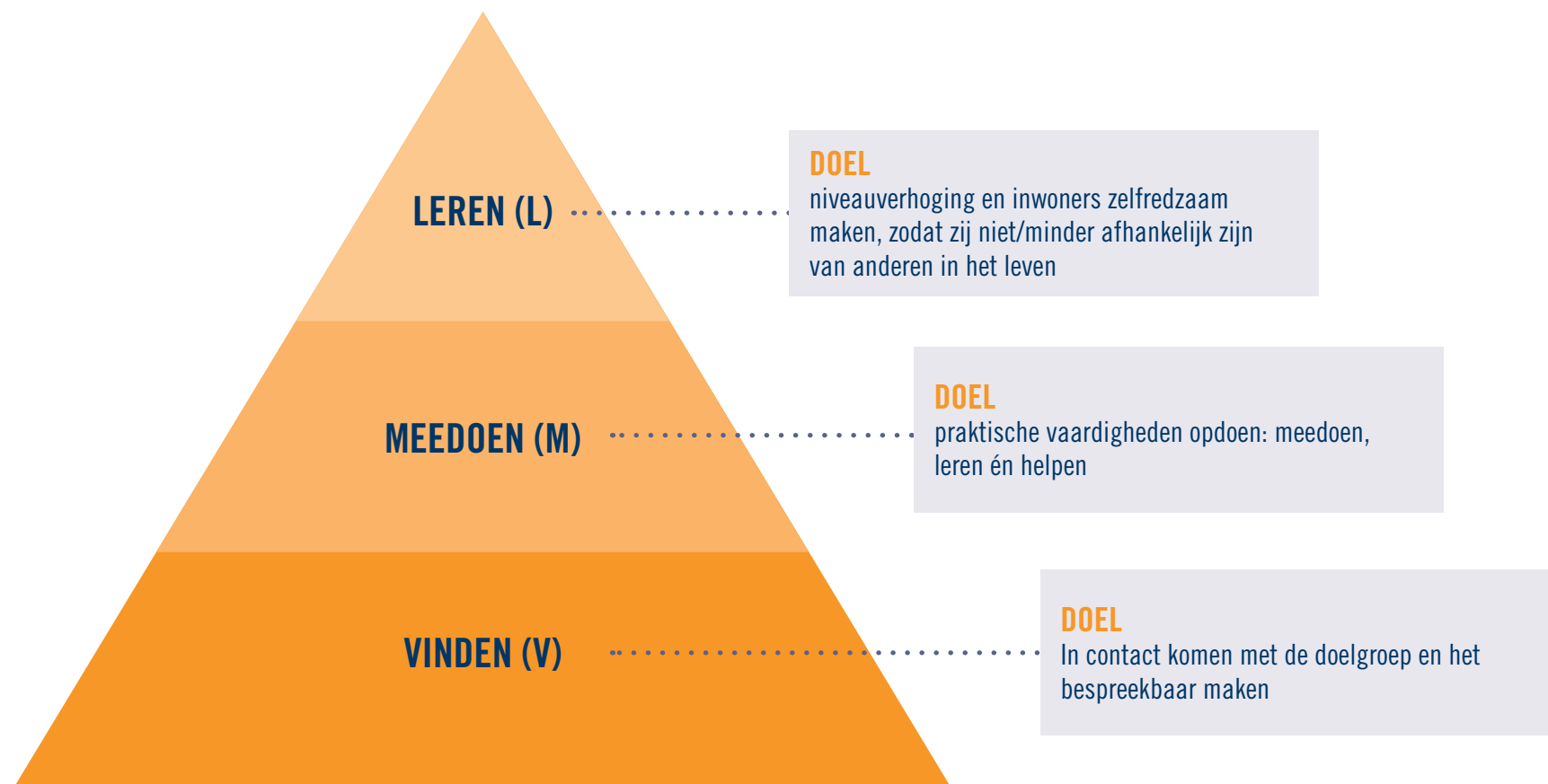
We organiseren activiteiten waarbij inwoners oefenen met de basisvaardigheden zoals taal of rekenen. De activiteiten sluiten aan bij vragen uit het dagelijkse leven. Bijvoorbeeld: bellen, e-mailen, een formulier invullen of een app gebruiken. Het doel is praktische vaardigheden op doen: meedoen, leren én helpen.

3. LEREN:

We organiseren lessen en trainingen waarbij inwoners op verschillende niveaus kunnen leren lezen, schrijven, rekenen of omgaan met computer. Hier is vaak een certificaat of diploma voor te behalen.

⁵ De WEB middelen kunnen ingezet worden voor mensen (18+) die minder dan 12 jaar onderwijs hebben gehad en niet inburgeringsplichtig zijn.

ACTIVITEITEN 3 NIVEAUS

In bijlage 3 staat een overzicht van het aanbod van het Taalnetwerk. In dat overzicht zie je per partner wat het aanbod is en op welk niveau.

5. LOKALE AANPAK

Elk cluster maakt elk jaar samen met het Taalnetwerk een plan van aanpak. Dit plan sluit aan bij wat er op die plek nodig is en helpt mee aan de doelen uit het regioplan.

PLAN VAN AANPAK PER CLUSTER

AANDACHT VOOR WELKE DOELGROEPEN

AANDACHT VOOR WELKE THEMA'S/ONDERWERPEN

WAT HOE EN WAAROM?

- welke activiteiten, uitkomsten, effecten
- samenwerking partners

MONITORING

- aantallen, impact (indicatoren)

6. IMPACT: WANNEER ZIJN WE TEVREDEN?

Succes is meer dan cijfers. De komende jaren krijgen we minder geld vanuit de overheid. We verwachten daarom niet dat we meer mensen gaan bereiken. In plaats daarvan richten we ons op:

- meer bewustwording
- houden/versterken van alles wat we al doen

MONITORING

Sinds 2025 werken we met een nieuw registratie- en monitoringssysteem. Dit systeem geeft een duidelijk overzicht van wat we doen. Elk jaar sturen we het aantal deelnemers vanuit de WEB naar het Centraal Bureau voor Statistiek (CBS). Zo kunnen wij onze aantallen vergelijken met andere regio's.

Ook werken alle partners met aanbod met een speciale impactmeting. Die is ontwikkeld door Maurice de Greef, professor Leereffecten Laagopgeleiden en Laaggeletterden.

INDICATOREN: HOE WETEN WE OF HET WERKT?

Om beter samen te werken aan de doelen, hebben we duidelijke meetpunten (indicatoren) afgesproken. Die meetpunten noemen we indicatoren. Deze indicatoren helpen om te zien of onze aanpak werkt. De indicatoren gelden voor het hele Taalnetwerk, maar punt 4 in het bijzonder voor de gemeenten in onze regio.

INDICATOREN PER SUBDOEL

1. EÉN STERK REGIONAAL TAALNETWERK

- Alle partners werken samen in een plaatselijk team.
- We meten na 1,5 jaar hoe tevreden onze partners zijn over de samenwerking.

Resultaat: 70% van de partners is tevreden over de samenwerking.

2. AANBOD DAT PAST BIJ DE LOKALE VRAAG

- Inwoners vinden aanbod dichtbij huis.
- Het aanbod sluit aan op wat inwoners nodig hebben.

Resultaat: we zien dit terug in het aantal deelnemers.

3. BETER HERKENNEN, DOORVERWIJZEN EN OPVOLGEN

- Partners die de aanpak 'Midden-Brabant maakt het duidelijk' hebben getekend sturen inwoners vaker door naar hulp.
- Meer inwoners krijgen hulp, het liefst in de eigen wijk/dorp.

Resultaat: het aantal doorverwijzingen per organisatie stijgt.

4. BASISVAARDIGHEDEN IN HET SOCIAAL BELEID

- Gemeenten nemen basisvaardigheden op in hun beleid.

Resultaat: het thema komt terug in beleid over werk, geld, gezin en gezondheid. Afspraken worden vastgelegd in contracten, subsidievoorwaarden en werkprocessen.

5. ADVIESGROEP DUIDELIJKE TAAL BLIJFT MEEDENKEN

- Er zijn drie adviesgroepen in de regio (dat zijn er nu 2).
- Zij geven vaker gevraagd en ongevraagd advies aan partners.

Resultaat: mensen uit de doelgroep geven vaker advies. Zij krijgen meer zelfvertrouwen.

6. DE AANPAK 'MIDDEN-BRABANT MAAKT HET DUIDELIJK' IS DE BASIS VAN EEN WERKGEVERSAANPAK

- Meer organisaties doen mee, vooral binnen de drie belangrijke thema's. Zij volgen trainingen over duidelijke taal.

Resultaat: het aantal doorverwijzingen per organisatie stijgt.

INDICATOREN PER FOCUSTHEMA

We gebruiken cijfers uit het nieuwste onderzoek van de Staat van de Nederlandse Volwasseneneducatie⁶. Deze cijfers zijn een richtlijn (benchmark) voor onze regio. We passen de vragenlijst aan op onze eigen doelen (indicatoren) en thema's. Zo meten we wat het gevolg is van ons aanbod op de inwoners die meedoen.

⁶ De Greef, M. & De Haan, M. (2024). De staat van de Nederlandse volwasseneneducatie 2024. Brussel: Vrije Universiteit Brussel.

1. GEVOLG VAN TAAL OP HET WERK

20% tot 30% van de deelnemers vindt dat hun positie op de arbeidsmarkt is verbeterd.

2. GEVOLG VAN TAAL OP GELDZAKEN

40% tot 50% van de deelnemers vindt dat ze beter met geld omgaan.

3. GEVOLG VAN TAAL OP HET GEZIN

40% tot 60% van de deelnemers voelt zich zekerder in de opvoeding van hun kinderen.

4. GEVOLG VAN TAAL OP GEZONDHEID

30% tot 50% van de deelnemers voelt zich gezonder (fysiek en mentaal).

MAATSCHAPPELIJKE KOSTEN BATEN ANALYSE (MKBA)

PricewaterhouseCoopers (PwC) heeft samen met Stichting Lezen & Schrijven en de gemeente Amsterdam een rekenmodel gemaakt. Met dit model bereken je wat taalactiviteiten opleveren voor de samenleving. We gebruiken de impact-benchmark (een maatstaf waarmee we zaken kunnen beoordelen/vergelijken) die past bij onze regio. We verwachten dat onze taalactiviteiten meer opleveren dan dat ze kosten. Daarvoor nemen we leestoetsen af bij deelnemers van Yonder. Dit doen we twee keer: aan het begin en aan het eind van een activiteit. Hier zitten zes maanden tussen.

7. ROLLEN & TAKEN

MAATSCHAPPELIJKE OPDRACHT > 1 op de 5 volwassenen heeft moeite met basisvaardigheden

WIE?	WAT?	HOE?
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW)	• WEB • Iedere arbeidsmarktregio maakt een aanpak voor basisvaardigheden	• Afspraken (voorheen 'Tel mee met Taal'), vanaf 2025?
Arbeidsmarktregio Midden-Brabant	• Maken een regionale aanpak basisvaardigheden	• Het regioplan verbeteren basisvaardigheden 2026-2028 uitvoeren • Betalen uit de WEB en aanvullen met geld uit de regio
Centrumgemeente Tilburg	• College stelt het regioplan vast met draagvlak regio • Hoofdverantwoordelijk voor: ▪ het geven van subsidies ▪ het beoordelen hoe het gaat en wat er is gebeurd ▪ het organiseren van regionale overleggen en aansluiten bij landelijke bijeenkomsten	• 2x per jaar stand van zaken presenteren op Hart van Brabant dag • 4x per jaar regionaal beleidsmedewerkers overleg (ROEM) met daarin: beoordelen hoe het gaat, delen van goede voorbeelden, verbeterpunten en waar nodig bijsturen • Deelt nieuws en info over thema en aanpak
Regionale gemeenten (incl. centrumgemeente)	• Beleidsmedewerker stuurt en zorgt dat het lokale plan wordt uitgevoerd, houdt de voortgang goed in de gaten en geeft terugkoppeling. Ook zorgt de beleidsmedewerker voor goede afspraken en samenwerking met de regionale aanpak • Verbeteren verbindingen sociaal domein • Aanvullen met lokaal geld	• Georganiseerd in 4 clusters • Minimaal 4x lokaal regieteamoverleg voor een ROEM overleg
Taalnetwerk (CdT, MST, Bibliotheek Midden-Brabant en Heusden, Theek5, Yonder, KW1)	• Vraagt subsidie aan voor meerdere jaren die helpt om de maatschappelijke opdracht uit dit regioplan uit te voeren • Mede vormgever van lokale invulling en verantwoordelijk voor uitvoering • Programmamanager als centraal aanspreekpunt	• Het netwerk goed georganiseerd houden • Expertisecentrum basisvaardigheden • Lokaal & makkelijk bereikbaar • Goed overleggen en samenwerken met elkaar • Per kwartaal s.v.z. in regieteam per cluster • Halfjaarlijks voortgangsverslag (hoe gaat het) per cluster
Adviseur Lezen & Schrijven	• Adviseur	• Aansluiten ROEM • Landelijke informatie delen • Meedenken en advies geven • Samenwerking met Taalnetwerk • Per jaar samenwerkingsafspraken maken
Maurice de Greef UNESCO Chair on Adult Education Vrije Universiteit Brussel	• Adviseur op impact	• Impactmeting • Meedenken en advies geven • Landelijke informatie delen

8. JAARKALENDER

ELKE 3 MAANDEN (4X PER JAAR)	KWARTAAL 1	KWARTAAL 2	KWARTAAL 3	KWARTAAL 4
- Regionaal overleg met ambtenaren (ROEM) - Focus/lokale invulling - Goede voorbeelden/verbeterpunten - Tussenrapportage bespreken - Vorbereiding HVB-dag/stuurgroep (bij kwartaal 1 en 3) - Korte tussenrapportage per cluster vanuit Taalnetwerk in lokaal regieteam	- Jaarlijkse regio aftrapbijeenkomst met de partners, daarin staan de doelen voor dat jaar centraal - Aanvragen eventuele ophoging lokaal budget door gemeenten - Aansluiten stuurgroep Taalnetwerk (centrumgemeente) - Aansluiten HVB-dag (centrumgemeente) - Tweede impactmeting	- Voor 1 april aanleveren input aantallen CBS via Taalnetwerk = ook input voor verantwoording - Voor 1 april resultaten impactmeting Maurice de Greef = ook input voor verantwoording - Voor 1 mei jaarlijkse subsidieverantwoording indienen (Taalnetwerk)	- Lokaal budget vaststellen voor volgend jaar door gemeenten en communiceren naar Taalnetwerk - Per cluster aanscherpen lokaal uitvoeringsplan + begroting - Voor 1 augustus halfjaarlijkse tussenrapportage subsidie (Taalnetwerk) - September is maand van aandacht voor basisvaardigheden - Vanaf 2026 begroting en eventueel aangescherpt plan indienen voor 1 september - Eerste impactmeting - Eerste leestoets afname MKBA	- Resultaten CBS - Tweede leestoets afname MKBA + resultaten - Aansluiten stuurgroep Taalnetwerk (centrumgemeente) - Aansluiten HVB-dag (centrumgemeente)

9. FINANCIËN

Vanaf 2026 krijgen we 10% minder geld voor de uitvoering van de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB). In het verleden kregen we extra geld van de overheid, een zogenaamde decentralisatie-uitkering. Dat geld was bedoeld zodat de verantwoordelijkheid voor de regionale aanpak helemaal bij gemeenten kon liggen. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en het Ministerie van OCW vragen om door te gaan met de extra steun. We gebruiken in dit plan het geld waarvan we zeker weten dat we het krijgen, voor de jaren 2026 tot en met 2028. Dat is het geld van de WEB middelen, de verlengde decentralisatieuitkering en de reserves uit de WEB middelen die we eerder hebben opgespaard. Dat geld hebben we opgespaard vanwege de landelijke onzekerheid. Op deze manier kunnen we ook op de lange termijn doorgaan met onze aanpak.

LOKAAL BUDGET

JAAR		2026	2027	2028
INKOMSTEN	WEB gelden	€ 2.271.464	€ 2.271.464	€ 2.271.464
	Decentralisatie-uitkering	€ 135.000	€ 135.000	€ 135.000
	Overschot WEB middelen 2025	€ 339.000		

Dit is een aanvulling op de regionale aanpak. Het geld uit de WEB zorgt voor een regionale minimale basis. Dit geld verdelen we over de gemeenten, gebaseerd op het aantal inwoners. De lokale budgetten zijn een aanvulling/uitbreiding op de basis uit de WEB. Denk bijvoorbeeld aan extra uren voor een taalhuiscoördinator en extra aanbod. Het lokale budget kan komen uit extra middelen, geld vanuit andere beleidsterreinen of extra uren.

Omdat lokaal budget elk jaar kan verschillen, staat het niet in dit regioplan. Elk jaar delen we de lokale budgetten met het Taalnetwerk. Zo kunnen zij het gebruiken als aanvulling op hun lokale aanpak.

BESTEDING: WAT JE UITGEEFT

Elk jaar wordt het totale budget met het Taalnetwerk gecommuniceerd. Het Taalnetwerk vraagt subsidie aan voor 2026 tot en met 2028. Daarin staat een plan voor meerdere jaren, met een jaarlijkse begroting. Omdat er minder geld beschikbaar is voor de looptijd van dit regioplan, gaan we uit van hetzelfde budget als in 2025 voor 2026 tot en met 2028. Daarnaast hebben we vaste kosten voor het monitoringssysteem en de impactmeting. Door het gespaarde geld te verdelen over drie jaar, moet er genoeg zijn om de kosten (en de regionale aanpak) te betalen. Als het nodig is, passen we het plan tussendoor aan, op basis van wat we zien gebeuren.

BIJLAGEN

1. AANPAK 'MIDDEN-BRABANT MAAKT HET DUIDELIJK!'

In september 2021 bedachten het Taalnetwerk Midden-Brabant en de elf gemeenten een plan: 'Midden-Brabant maakt het duidelijk!'. Dit plan is ook officieel ondertekend.

Hiermee willen we zorgen voor duidelijkere taal, zodat iedereen de informatie beter begrijpt. En willen we inwoners helpen om hun basisvaardigheden te verbeteren.

Alle organisaties in Midden-Brabant kunnen meedoen. Ze worden partner door de aanpak te ondertekenen. Daarmee beloven ze:

- Duidelijke taal te gebruiken in hun communicatie
- Inwoners die moeite hebben met basisvaardigheden te helpen en door te sturen naar het Taalhuis.
- Cursussen en trainingen aan te bieden aan hun eigen medewerkers (bijvoorbeeld in taal, rekenen of digitale vaardigheden). Maar ook op het gebied van herkennen en doorverwijzen van inwoners.
- Het Taalnetwerk helpt deze organisaties met trainingen en advies. Zo zorgen we er samen voor dat meer inwoners informatie begrijpen en beter kunnen meedoen in de samenleving.

[Organisatie]
maakt het duidelijk!
Samen begrijpen we elkaar

Wij zetten wij ons als organisatie in voor het verbeteren van basisvaardigheden van onze klanten en/of medewerkers. In de samenwerkingsafspraken leggen we vast hoe [Naam organisatie] en Taalnetwerk Midden-Brabant dit samen gaan bereiken. We zijn trotse partner van de aanpak *Midden-Brabant maakt het duidelijk!* en delen dit in ons netwerk.

We zetten ons in voor:
Duidelijke taal

- ✓ We gebruiken duidelijke taal in al onze communicatie.
- ✓ We zorgen ervoor dat telefonisch contact altijd mogelijk is.
- ✓ We zorgen ervoor dat onze medewerkers op de hoogte zijn van het belang van duidelijke taal.

Herkennen, erkennen en doorverwijzen

- ✓ We bespreken taal-, reken- en digitale vaardigheden met onze klanten en/of medewerkers.
- ✓ We zorgen ervoor dat onze klanten en/of medewerkers op de hoogte zijn van het nut en het belang van het beheersen van basisvaardigheden.
- ✓ We verwijzen door naar het Taalhuis of bieden via het Taalhuis aanbod basisvaardigheden voor klanten en/of medewerkers.

Handtekening

Datum

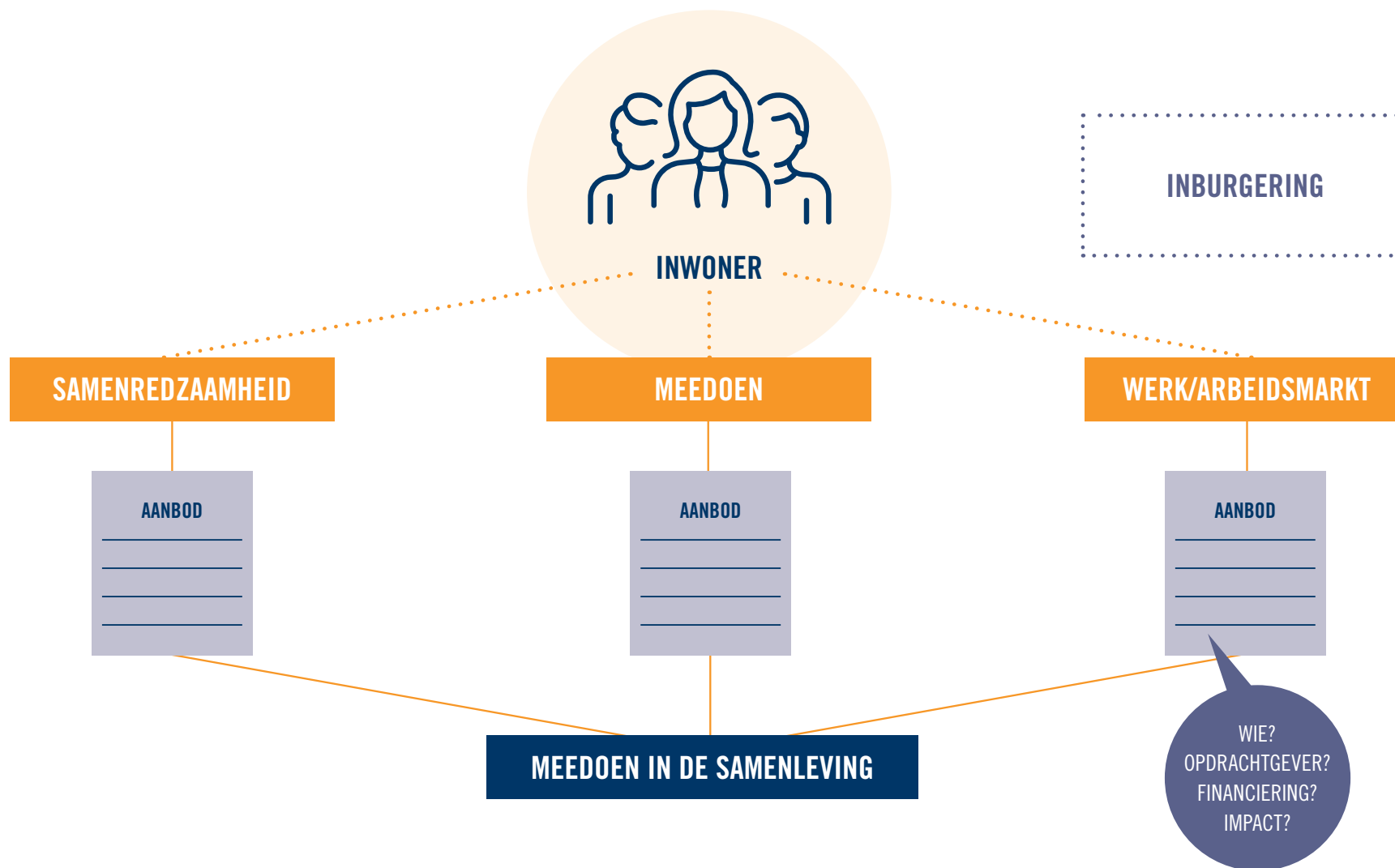
Naam

Functie

Taalnetwerk Midden-Brabant is een samenwerking tussen:
Bibliotheek Midden-Brabant/Theek/Bibliotheek Heusden | MST - Mensen in beeld houden
ContraTwee | Yonder Tilburg/KW1e - School voor Educatie en Inburgering | Stichting Lezen & Schrijven en de 11 gemeenten in arbeidsmarkregio Midden-Brabant

Taalnetwerk
Midden-Brabant

2. ROUTEKAART LEVEN LANG ONTWIKKELEN (LLO)

3. INZICHT AANBOD PER PARTNER

Dit overzicht is niet compleet. Het aanbod verandert steeds, omdat we het aanpassen op wat inwoners nodig hebben. Dit overzicht geeft een algemeen beeld van het aanbod. De niveaus worden benoemd met een M (meedoen) en L (leren). Het niveau V (vinden) zijn meestal activiteiten voorafgaand aan onderstaand aanbod. De vrijwilligers hebben hiervoor een training gehad.

DIGITALE VAARDIGHEDEN (COMPUTER, TABLET, TELEFOON)				
	L/M¹	DOCENT/ VRIJWILLIGER	GROEP/ PERSOONLIJK	NT1/NT2
De Bibliotheken Bv: Klik & tik, Digisterker (digi overheid), Digivitaler (gezondheid), toeslagen, online daten/fotoboek	M	VRIJWILLIGER	GROEP/ PERSOONLIJK	NT1/NT2
ContourdeTwern Bv: Samen Online, Samen-digitaal, Digiclub	M	VRIJWILLIGER	GROEP/ PERSOONLIJK	NT1/NT2
MST Bv: digitale vaardigheden, digitale ontmoeting	L/M	VRIJWILLIGER	GROEP	NT2
ROC's Bv: Smartphone, digitale vaardigheden	L	DOCENT	GROEP	NT1

TAALVAARDIGHEDEN				
	L/M¹	DOCENT/ VRIJWILLIGER	GROEP/ PERSOONLIJK	NT1/NT2
De Bibliotheken Bv: Meeleesclub, Taalcafé	M	VRIJWILLIGER	GROEP/ PERSOONLIJK	NT1/NT2
ContourdeTwern Bv: Taalmaatjes, EVA (Educatie voor vrouwen met ambitie), Taal in de Wijk/Dorp	M	VRIJWILLIGER	GROEP/ PERSOONLIJK	NT1/NT2
MST Bv: Taalschool, Doe Taal, Taalversneller	L/M	VRIJWILLIGER	GROEP	NT2
ROC's Bv: Taal anderstaligen, Nederlandse taal	L	DOCENT	GROEP	NT1/NT2

REKENVAARDIGHEDEN				
	L/M¹	DOCENT/ VRIJWILLIGER	GROEP/ PERSOONLIJK	NT1/NT2
De Bibliotheken Bv: Voor 't zelfde geld	M	VRIJWILLIGER	GROEP	NT1
ContourdeTwern Bv: Klokkezen, Voor 't zelfde geld	M	VRIJWILLIGER	GROEP	NT1/NT2
MST	-	-	-	-
ROC's Bv: Geldzaken in de Pocket, rekencursus	L	DOCENT	GROEP	NT1

BASISVAARDIGHEDEN COMBI (TAAL, REKENEN EN DIGITALE VAARDIGHEDEN)				
	L/M¹	DOCENT/ VRIJWILLIGER	GROEP/ PERSOONLIJK	NT1/NT2
De Bibliotheken Bv: Voel je goed, Voor jou en je kind, In je kracht	M	VRIJWILLIGER	GROEP	NT1/NT2
ContourdeTwern Bv: Koken met Sterren, buurtrestaurant, Voor jou en je kind	M	VRIJWILLIGER	GROEP	NT1/NT2
MST Bv: Digitale ontmoeting	L/M	VRIJWILLIGER	GROEP	NT2
ROC's Bv: Brede basisvaardigheden, DigiTaal	L	DOCENT	GROEP	NT1

